

Sbírka zákonů a nařízení státu československého.

Čísťka LXIII.

Vydána dne 12. května 1920.

Obsah: (Čís. 329.—333.) 329. Zákon o převzetí a náhradě za zabraný majetek pozemkový (zákon náhradový). — 330. Zákon o volbách župních zastupitelstev a okresních výborů (řád volební). — 331. Zákon, jímž se mění zákon ze dne 13. listopadu 1918, č. 38 Sb. z. a n., o zemském správním výboru pro Čechy. — 332. Zákon, jímž stát přejímá výkony zdravotně policejní. — 333. Zákon o náhradě škody obětem politické persequce za války 1914—1918.

Čís. 329.

Zákon ze dne 8. dubna 1920

o převzetí a náhradě za zabraný majetek pozemkový (zákon náhradový).

Národní shromáždění republiky Československé usneslo se na tomto zákoně:

Aby provedeny byly §§ 5, 9, 11, 12 a 13 zákona ze dne 16. dubna 1919, čis. 215 Sb. z. a n., (zákonu záborového), vydávají se tato ustanovení:

ČÁST I.

a) O přípravných pracích.

§ 1.

Pozemkový úřad má právo vykonati na zabraném pozemkovém majetku všechny přípravné práce, které mají sloužiti k tomu, aby byl vypracován plán pro přejímání a přidělování zabraného majetku.

b) O vyrozumění vlastníka a poznámce převzetí.

§ 2.

Vykonáváje právo určené v § 5 záborového zákona, oznámí pozemkový úřad vlastníku zabraného majetku pozemkového, které jeho nemovitosti rozhodl se právě převzítí podle svého pracovního plánu.

Oznámení to podá pozemkový úřad u soudu, v jehož knihách nemovitosti přejímané jsou zapsány.

Jsou-li přejímané nemovitosti zapsány v knihách u několika soudů, podá pozemkový úřad oznámení toliko u jednoho z nich a připojí pro ostatní soudy potřebné stejnopisy.

§ 3.

Soud, u něhož bylo podáno oznámení podle § 2, nařídí poznámku zamýšleného převzetí ve svých knihách a doručí vlastníku nemovitosti podle předpisů o doručování žalob oznámení s vy-

zváním, aby se u téhož soudu do 30 dnů ode dne doručení písemně vyjádřil, zda uplatňuje u nemovitostí ku převzetí určených své právo podle § 11 záborového zákona, jinak že se bude míti za to, že souhlasí se zamýšleným převzetím.

Je-li více soudů knihovních, dodá soud, jemuž oznámení bylo učiněno, po jednom stejnopisu příslušným soudům, aby vykonali poznámku zamýšleného převzetí ve svých knihách a vyrozuměli o tom strany.

Vyjádření vlastníka dodá soud bez usnesení pozemkovému úřadu.

Proti usnesení povolujícímu poznámku a vyživajícímu vlastníka k vyjádření není opravného prostředku.

§ 4.

Nemůže-li soud doručiti oznámení pozemkovému úřadu vlastníku nebo jeho zákonnému zástupci, zejména z důvodů, že pobyt jejich není znám nebo že se zdržují v cizině, ustanoví jim na jejich vrub opatrovníka (opatrovníka nepřítomného), pokud neoznámí pozemkovému úřadu plnomocníka, bydlícího v obvodu Československé republiky.

Ustanovení opatrovníka vyhlásí soud vývěskem na úřední desce a uveřejní jednou v úředním listě.

Doručením oznámení opatrovníkovi jest vlastník platně vyrozuměn o zamýšleném převzetí.

Lhůta k vyjádření (§ 3, odst. 1.) počíná tu dnem, kdy oznámení bylo doručeno soudem opatrovníku.

§ 5.

Pozemkový úřad rozhoduje o vyjádření vlastníkově, přihlídá k ustanovením § 11 záborového zákona, k místní potřebě a k účelu, pro nějž nemovitosti rozhodl se převzítí.

Pozemkový úřad může bez dalšího šetření zamítnouti žádost:

1. jestliže nemovitosti přejímané od téhož vlastníka přesahují výměru uvedenou v §u 2 záborového zákona a v žádosti vykoná se právo na výměru pod 150 ha zemědělské půdy neb 250 ha půdy vůbec s výhradou, že právo na

zbytek do 150 ha zemědělské půdy neb 250 ha půdy vůbec uplatňováno bude později neb u jiného majetku pozemkového téhož vlastníka;

2. jestliže již jednou vlastník (uživatel, opatrovník) vykonal právo dle § 11 záborového zákona u jiných nemovitostí než právě přejímaných a pozemkový úřad vyhověl žádosti a rozhodl, že ponechává vlastníku do svobodného vlastnictví jiné zvolené nemovitosti o výměře nejméně 150 ha zemědělské půdy neb 250 ha půdy vůbec;

3. jestliže pozemkový úřad již dříve a u jiných nemovitostí ponechal vlastníku po rozumu § 11 záborového zákona do svobodného vlastnictví sice výměru menší než 150 ha zemědělské půdy neb 250 ha půdy vůbec, avšak vlastník vzdal se u pozemkového úřadu nároku na zbytek, doplňující výměru právě uvedenou.

§ 6.

Spoluvlastníci přejímaných nemovitostí jsou povinni nejpozději ve svém vyjádření jmenovati pozemkovému úřadu zmocněnce pro doručení dalších vyřízení, bydlícího v Československé republice, jinak doručí pozemkový úřad další vyřízení pro ně platné jednomu z nich v tuzemsku bydlícímu.

§ 7.

Vyhoví-li pozemkový úřad vlastníkové žádosti ve příčině všech nebo některých nemovitostí, jež hodlal převzít, vyrozumí kromě vlastníka také soud, v jehož knihách jsou tyto nemovitosti zapsány, s návrhem, aby poznámka zamýšleného převzetí byla vymazána nebo omezena na nemovitosti, které mají být převzaty.

§ 8.

Jestliže nemají být převzaty všechny nemovitosti, tvořící knihovní těleso, dlužno v poznámce vyjmenovati nemovitosti přejímané, leč že by šlo o všechny pozemky knihovního tělesa, ležící v jedné a téže katastrální obci. V tomto případě postačí, jestliže poznámka obsahuje označení katastrální obce a okolnost, že všechny pozemky mají být převzaty.

§ 9.

Poznámka zamýšleného převzetí působí jako poznámka zamýšleného odepsání nemovitostí, pokud nezahrnuje všech nemovitostí ve vložce zapsaných, a spolu jako poznámka vyvlastnění.

§ 10.

K návrhu pozemkového úřadu vyslechne soud, u něhož bylo podáno oznámení dle § 2, osoby jemu označené o jejich nárocích vůči vlastníku nemovitostí přejímaných z poměru služebního neb zaopatřovacího a vlastníka nemovitostí a sdělí výsledek pozemkovému úřadu.

§ 11.

Přejímá-li pozemkový úřad jen jednotlivé nemovitosti knihovního tělesa, vyzve na jeho návrh knihovní soud věřitele a oprávněné usnesením, jež doručí se dle předpisů o doručování žalob, aby se do 14 dnů vyjádřili, souhlasí-li s odepsáním bez závad.

Vyjádření oznámí soud pozemkovému úřadu; není-li sám soudem, který jest povolán rozvrhnouti přejímací cenu, sdělí také jemu výsledek vyzvání.

K pohledávkám věřitelů, kteří buď svolili k odepsání bez závad anebo ve lhůtě se nevyjádřili, nepřihlíží se při rozvrhu přejímací ceny za tyto nemovitosti.

c) O výpovědi.

§ 12.

Pokud tento zákon neustanovuje jinak, budiž před skutečným převzetím zabraného majetku pozemkovým úřadem dána osobám na něm hospodařícím výpověď aspoň 6měsíční.

Zpravidla budiž dána výpověď tak, aby osoba na přejímaném majetku hospodařící mohla skončiti práce sklizňové. Byla-li dána výpověď až do skončení sklizňových prací, jest posledním dnem výpovědní lhůty 30. září téhož roku.

§ 13.

Z moci úřední může pozemkový úřad zkrátiti dobu výpovědní (§ 12), jestliže na nemovitostech, jež mají být převzaty, bylo úředně zjištěno špatné hospodaření a když pro krátkost doby, ve které převzatá půda má být přidělena, není záhodno uvaliti úřední správu.

§ 14.

Výpovědi není zapotřebí:

1. jde-li o majetek, na němž hospodář stát;
2. dohodne-li se pozemkový úřad s vlastníkem a osobami, oprávněnými hospodařiti, o převzetí bez výpovědi;
3. jde-li o nájemce neb pachtýře na majetku, jenž má být převzat, jestliže smlouvy nájemu neb pachtovní jsou proti státu bez právních následků (bezúčinný) dle §§ 7 a 18 záborového zákona;

4. rozhodl-li se pozemkový úřad převzít spolu s určitými nemovitostmi také závazky a práva ze smluv pachtovních. Avšak i v tomto případě zachovává se pozemkovému úřadu právo kdykoliv později výpovědi zrušiti poměr pachtovní podle předpisů tohoto zákona bez ohledu na smlouvu pachtovní.

§ 15.

Bez výpovědi nastane skutečné převzetí zabraného majetku, jestliže na nemovitostech k převzetí určených hospodář již osoby, jímž mají se dostati přidělem.

Postačí, bude-li vyrozuměn vlastník pozemkovým úřadem o tom, které nemovitosti se přejímají a který den platí za den převzetí.

§ 16.

Výpovědi danou dle předchozích ustanovení není dotčeno provádění zákona ze dne 12. února 1920, č. 118 Sb. z. a n., o hospodaření na zabraném pozemkovém majetku, a zůstávají v platnosti všechna opatření pozemkového úřadu učiněná před výpovědí.

§ 17.

Výpověď dává pozemkový úřad anebo příslušná obvodová úřadovna.

Stížnost podaná proti výpovědi obvodové úřadovny k pozemkovému úřadu nezastavuje běh lhůty výpovědní.

§ 18.

Výpověď osobě hospodařící doručuje se okresním soudem, v jehož obvodu leží vypovězené nemovitosti. Jsou-li nemovitosti výpovědi postižené v obvodu několika okresních soudů, jest příslušný ten okresní soud, v jehož obvodu má osoba hospodařící své řádné bydliště, jinak okresní soud, v jehož obvodu jest podstatná část nemovitostí (dvůr a pod.).

Soud doručí ihned výpověď osobě hospodařící do vlastních rukou, a je-li tato rozdílná od vlastníka, také jemu, pak pozemkovému úřadu s označením dne doručení osobě hospodařící.

Výpovědní lhůta běží ode dne doručení hospodařící osobě.

O doručení výpovědi opatrovníku platí obdobně ustanovení § 4.

§ 19.

Hospodaří-li vlastník na přejímané nemovitosti, může pozemkový úřad sloučiti vyrozumění vlastníka o zamýšleném převzetí spolu s výpovědí.

§ 20.

Proti výpovědi přísluší osobě hospodařící do 14 dnů ode dne doručení výpovědi stížnost k nadřízenému soudu z důvodů, že nebylo šetřeno ustanovení tohoto zákona. Soud rozhodne v řízení nesporném s konečnou platností.

Stížnost podává se u soudu, jenž výpověď doručil.

§ 21.

Po poznámce převzetí oprávněn jest pozemkový úřad vypovědět také osoby, jež mají práva k nemovitosti přejímané z důvodu poměru nájemního nebo služebnosti bytu, bez rozdílu, zda jmenovaná práva zapsána jsou v knize veřejné čili nic.

Všeobecné a zvláštní předpisy, vydané o výpovědních lhůtách k zrušení nájemního poměru, platí pro výpovědi dle odst. 1.

§ 22.

Je-li vedena na nemovitosti výpovědi postižené exekuce vnučenou správou, budiž vyrozuměn o výpovědi také vnučený správce a exekuční soud. Exekuční vnučená správa skončí uplynutím lhůty výpovědní také tehdy, jestliže uvalena byla na dotčené nemovitosti po doručení výpovědi osobě hospodařící.

§ 23.

Dokud nebylo vloženo vlastnické právo pro stát nebo pro osobu, které byla nemovitost přidělena neb směnou zcizena, může býti dána výpověď jen, když byla poznámka záboru neb zamýšleného převzetí vykonána neb aspoň současně s výpovědí se vykoná.

§ 24.

Každou výpověď, vyjímajíc výpovědi dle § 21, vyhlásí soud na desce soudní a na návrh pozemkového úřadu uveřejní v úředním listě.

Vyhláška musí obsahovati:

1. označení, že jde o výpověď danou státem za účelem skutečného převzetí dle § 13 záborového zákona,

2. označení nemovitostí výpovědi postižených podle jejich místního názvu,

3. označení počátku a skončení doby výpovědní.

§ 25.

Úřady vyměřující a ukládající osobní a věcné daně přímé jsou povinny sléhati pozemkovému úřadu všechna daňová data týkající se nemovitostí přejímaných a vypověděné osoby hospodařící.

Týká-li se výpověď celého knihovního tělesa, vyrozumí soud o výpovědi také příslušný úřad v odstavci prvním jmenovaný jedním stejnopisem výpovědi.

ČÁST II.

O převzetí.

§ 26.

Kde bylo podle tohoto zákona poznamenáno zamýšlené převzetí zabraného majetku státem, provedou na návrh pozemkového úřadu soudy vklad práva vlastnického pro stát Československé republiky s odvoláním na § 1 záborového zákona a na toto zákonné ustanovení.

Právo nakládati tímto majetkem jménem státu náleží pozemkovému úřadu v mezích záborového zákona.

Zároveň s vkladem práva vlastnického vymaže soud z moci úřední všechna knihovní břemena a dluhy, pokud pozemkový úřad neučiní jiného návrhu, zejména se zřetelem na pozemkové služebnosti a na ustanovení § 70.

§ 27.

Není-li předmětem převzetí celé knihovny těleso, odepíší soudy přejímané nemovitosti spolu s právy a zapíší je bez přenesení dluhů a břemen knihovnicích do nových knihovnicích vložek zřízených u soudu podle místní příslušnosti povolaného za současného vkladu práva vlastnického pro Československou republiku dle odst. 1. §u 26, pokud pozemkový úřad neučinil jiného návrhu, hledíc k ustanovení odst. 3. §u 26.

§ 28.

Rozhodl-li pozemkový úřad již dříve o přidělu, směně neb zcizení převzatých nemovitostí do vlastnictví osob jiných, není potřeba provést dříve příslušný vklad práva vlastnického pro stát, a soudy převedou na návrh pozemkového úřadu právo vlastnické přímo na nabyvatele pozemkovým úřadem jim označené.

Ustanovení § 26 o výmazu knihovnicích břemen a dluhů a závadprostém odepsání platí stejně i pro tyto případy.

§ 29.

Dnem vkladu práva vlastnického přecházejí držení, užítky a nebezpečí, jakož i veřejnoprávní povinnosti a převzatá břemena (§ 26, odst. 3.) stejně jako práva spojená s držením převzatých nemovitostí na stát nebo nabyvatele (§ 28). Od téhož dne počíná povinnost pozemkového úřadu úrokovat pohledávky vlastníka a věřitelů zapsané at současně neb později v náhradové knize jako dluh státu.

§ 30.

Ustanovení §§ 26 až 28 platí též o majetku dosud vázaném, bez ohledu na platná dosud omezení nakládati takovým majetkem.

§ 31.

Po uplynutí 30 dnů od výkonu poznámky zamýšleného převzetí nelze se domáhati žalobou uznání práva vlastnického k nemovitostem převzatým ani vůči státu ani vůči osobám, jimž se dostalo nemovitostí těch přidělem. Nerozhoduje při tom, zda proveden byl ihned po uplynutí této lhůty vklad práva vlastnického čili nic.

§ 32.

V případech, kde na nemovitosti výpověď postižená zavedena byla exekuční vnucená správa, zruší soud exekuční z moci úřední tuto vnucenou správu dnem, kdy vloženo bylo právo vlastnické pro stát Československé republiky, nebo pro nabyvatele dle § 28, nebo bylo-li vloženo později, než byly nemovitosti skutečně převzaty, dnem tohoto převzetí.

§ 33.

Převzme-li pozemkový úřad celé statky, at po částech nebo najednou, převezme zároveň jako

podstatnou část statku bez zvláštní úplaty archivu a registratury patrimoniální a hospodářské správy.

Písemnosti rodinné zůstanou v držení dosavadních vlastníků, podrobí-li se podmínkám stanoveným pozemkovým úřadem v dohodě s ministerstvem školství a národní osvěty, pokud jde o umožnění studia jednotlivých listin nebo knih majících význam všeobecně historický.

§ 34.

Pozemkový úřad není povinen převzít stavby nadbytečné neb s převzatými zemědělskými neb lesními podniky nesouvislé, má však právo v dohodě s vlastníkem nebo správním opatřením, dle potřeby v dohodě s ministerstvem školství a národní osvěty a s ministerstvem financí, pokud bude zapotřebí podpory ze státních prostředků, zařídit vše, čeho je potřeba k zachování neb udržení takových budov.

ČÁST IIIa.

O převzetí bez náhrady.

§ 35.

Předpisy o poskytování náhrady vlastníku převzatých nemovitostí dle tohoto zákona neplatí, hledíc k § 9 záborového zákona, pro majetek příslušníků nepřátelských států a majetek příslušníků bývalé panovnické rodiny Habsbursko-Lotrinské, pokud tomu neořizují mírové smlouvy uzavřené mocnostmi spojenými a přidruženými ve světové válce.

Zvláštním zákonem bude rozhodnuto o selské půdě bezprávně svedené a případech podobných.

§ 36.

Bez náhrady přejímá stát Československé republiky do svého vlastnictví majetek nadací, spočívajících na právech ze šlechtictví zrušeného zákonem ze dne 10. prosince 1918, č. 61 Sb. z. a n., bylo-li příslušným k tomu ministerstvem jako nadačním úřadem vysloveno, že určitá nadace se zrušuje.

ČÁST IIIb.

O převzetí za náhradu.

1. Majetek státu.

§ 37.

Souhlasu vlády jest zapotřebí, aby pozemkový úřad převzal státní majetek pozemkový, počítaje k němu i majetek státu bez náhrady případný, k účelům zákona ze dne 30. ledna 1920, č. 81 Sb. z. a n. (zákonu přidělového).

§ 38.

Zvláštního finančního zákona jest zapotřebí, převyšuje-li přejímací cena státního majetku v jednom kalendářním roce pozemkovým úřadem

převzatého o částku 5 milionů Kč nabývací cenu převzatého zabraného majetku, jež si stát trvale pro sebe podrží podle § 10 záborového zákona a § 1 přídelového zákona.

§ 39.

Zákonná mez ročních 5 milionů Kč (§ 38) v období 1920 až 1924 v některém roce pozemkovým úřadem nevyužitá zvyšuje se o částky v předcházejících letech nevyčerpané.

§ 40.

Přejímací cenu státního majetku stanoví vláda. Peníz příslušný plyne do státní pokladny.

O placení této přejímací ceny platí předpisy částky IV. tohoto zákona.

Přejímací cenu převzatého zabraného majetku, jež si stát pro sebe trvale podrží, vyúčtuje pozemkový úřad spolu se všemi výlohami k získání jeho vynaloženými jako cenu nabývací (§ 38).

Náhrada za zabraný majetek.

§ 41.

Náhradou (přejímací cenou) za převzatý pozemkový majetek jest cena jeho vyplývající z průměru cen docilovaných v letech 1913 až 1915 při prodeji statků z volné ruky v rozloze přes 100 ha.

Vláda se zmocňuje, aby nařízením vyhlásila závazné stupnice cen se zřetelem na cenový průměr vyšetřený pozemkovým úřadem dle zásady odst. 1. pro nemovitosti stejného způsobu užívání, druhu kultury, jakosti (třídy dle katastru) a polohy.

Pokud nebudou vyhlášeny tyto stupnice cen, stanoví pozemkový úřad přejímací cenu podle odhadu převzatých nemovitostí přísežnými znalci na místě samém dle zásady odst. 1., hledíc k ustanovení § 42 a 43.

Se zřetelem na zákon ze dne 10. dubna 1919, č. 187 Sb. z. a n., počítá se ve všech případech jedna koruna měny rakousko-uherské za jednu korunu československou.

§ 42.

Při souborech přes 1000 ha budiž celková přejímací cena snížena a to v poměru ku snížení obecných cen vyplývajícím z hospodaření na velkých pozemkových rozlohách, a to při souborech

přes 1000 ha	do 2000 ha	až o 5%
" 2000 ha	" 5000 ha	" 10%
" 5000 ha	" 10000 ha	" 15%
" 10000 ha	" 20000 ha	" 20%
" 20000 ha	" 50000 ha	" 30%
" 50000 ha		" 40%

§ 43.

Ocenění převzatých nemovitostí podle předpisů tohoto zákona provede pozemkový úřad přihledaje k osobitým vlastnostem převzatých nemovitostí a stavu, v jakém byly převzaty. Zejména budiž vzat zřetel při oceňování na investice provedené po 24. dubnu 1919, jestliže užitek jejich v době převzetí ještě trvá nebo pravděpodobně se dostaví, a jestliže investice ty jediné sledovaly, aby docílena byla větší výnosnost nebo udržen byl dobrý stav majetku při intenzivním způsobu hospodaření. Investice takové buďtež oceněny dle nákladů stavebních neb pořizovacích s odpočtením příslušného úmoru dle počtu let a druhu zařízení.

Celková přejímací cena při celých statcích nebudiž zpravidla vyšší než nabývací cena po 1. lednu 1900, leč že by vyšší přejímací cena odůvodněna byla užitečnými investicemi, pokud investice takové ještě v den převzetí celkovou cenu nemovitostí podstatně zvyšují.

Při převzetí a oceňování jednotlivých pozemků bez budov budiž vzat slušný zřetel na škodu vznikající vlastníku nevyužitkováním nákladů na stavby hospodářských budov.

§ 44.

Pozemkový úřad vyrozumí o určené náhradě (přejímací ceně) vlastníka převzatých nemovitostí a knihovní věřitele a oprávněnce prostřednictvím soudu, jenž jest povolán rozvrhnouti přejímací cenu a to dle předpisů o doručování žalob.

Jestliže přejímací cena byla sjednána dohodou mezi pozemkovým úřadem a vlastníkem, závazná jest dohoda pro stát teprve okamžikem, kdy podepíše smlouvu předseda pozemkového úřadu.

§ 45.

Jsou-li převzaté nemovitosti zapsány ve dvou nebo několika knihovních vložkách téhož neb různých soudů, stanoví pozemkový úřad přejímací cenu nemovitostí zvláště podle jednotlivých vložek i tehdy, jestliže došlo k přejímací ceně dohodou s vlastníkem.

§ 46.

Do rozhodnutí pozemkového úřadu o přejímací ceně lze si stěžovati vlastníku a oprávněným z knihovních práv do 30 dnů ode dne jeho doručení k zemskému soudu v Praze pro obvod vrchního zemského soudu v Praze, k zemskému soudu v Brně pro obvod vrchního zemského soudu v Brně a k sedrialskému soudu v Bratislavě pro Slovensko a Podkarpatskou Rus. Příslušnost řídí se dle toho, kde jest větší část převzatého majetku.

Stížnost jest podati přímo u soudu ve dvou stejnopisech a může se opírat, pokud ocenění

stalo se podle vyhlášených stupnic, jediné o to, že při oceňování nesprávně bylo přihlíženo k předpisům tohoto zákona, neb že nesprávně použito bylo stupnic vyhlášených vládou.

Soud dodá stížnost pozemkovému úřadu, aby se do 14 dnů vyjádřil.

Pozdě podanou stížnost zamítne soud z úřední moci, jinak rozhodne o stížnosti v nesporném řízení v senátě.

Z rozhodnutí jest přípustna stížnost k nadřízenému soudu.

Proti potvrzujícímu rozhodnutí druhé stolice není dalšího opravného prostředku.

§ 47.

Soud, v jehož knihách jest nemovitost zapsána, a jsou-li v knihách několika soudů zapsány nemovitosti témuž vlastníku patřící a jedním rozhodnutím nebo dohodou převzaté, soud, v jehož knihách jest zapsána podstatná část nemovitosti (dvůr, převážná část pozemku a pod.), rozvrhne k návrhu pozemkového úřadu přejímací cenu za převzaté nemovitosti v nesporném řízení podle zásad o rozvrhu nejvyššího podání za nemovitosti v dražbě prodané, pokud zákon tento nestanoví odchylek.

Rozvrh provede soud označený v odst. 1. podle stavu v den skutečného převzetí státem.

O nařízeném roku vyrozumí soud kromě pozemkového úřadu a vlastníka úřady povolané vymáhati veřejné dávky a daně a všechny osoby, pro něž jsou podle knihovního stavu v den poznámky převzetí zapsána práva na nemovitostech, a vyhlásí je na soudní desce s vyzváním, aby ohlásily své nároky na jistinu a příslušenství také osoby, které je činí ze smluv služebních a zaopatřovacích.

§ 48.

Hodnotu knihovně zajištěných služebností, pokud nebudou převzaty, výměnku a jiných věcných břemen, určí soud, přibírá jednoho nebo dva znalce, a to dle průměrné hodnoty oprávnění nebo plnění v letech 1913 až 1915.

§ 49.

Za posledního půl roku ode dne převzetí zadržené služební platy a mzdy osob výhradně neb převážně zaměstnaných na převzatých nemovitostech, přikázá se v přednostním pořadí za daněmi a veřejnými dávkami k hotovému placení.

§ 50.

Nároky ze smluv služebních a zaopatřovacích, počítají k tomu pravidelně poskytované pense a dary z milosti, buďtež při třech ze sta kapitalisovány a úroky z uhražovacího kapitálu přikázány v pořadí knihovního zápisu anebo,

nejsou-li knihovně zajištěny, v pořadí, které by jim příslušelo podle data smlouvy nebo písemného sdělení o poskytnutém prvním platu, neb, není-li listiny, podle dne prvního platu, vždy však za věřiteli jmenovanými v § 70.

§ 51.

Nevyčerpaná část přejímací ceny přikáže se na starší daně a dávky, jež nemají přednostního práva a nebyly v knihovním pořadí přikázány, a na osobní přímé daně a dávky veřejné vlastníkem dluhované.

§ 52.

Proti soudnímu usnesení o rozvrhu přejímací ceny přísluší pozemkovému úřadu, vlastníku a knihovním věřitelům právo stížnosti do 14 dnů ode dne doručení usnesení.

ČÁST III c.

O převzetí živého a mrtvého zařízení.

§ 53.

Právo státu dle §u 12 záborového zákona požadovati od vlastníka živého a mrtvého zařízení, sloužícího k hospodaření na převzatém majetku, poměrnou jeho část vykonává pozemkový úřad.

Toto právo musí vykonati pozemkový úřad nejpozději jeden měsíc před skutečným převzetím majetku.

§ 54.

Poměrnou částí nerozumí se jen zařízení zbytečné neb přebytké.

§ 55.

Ode dne doručení výpovědi osobě hospodařící jest zeizení živého a mrtvého zařízení potřebného k hospodaření na zabraném majetku bez souhlasu pozemkového úřadu vůči státu bezúčinné.

Souhlasu toho není zapotřebí, jestliže prošla lhůta, do které měl pozemkový úřad právo státu dle § 53 uplatniti.

§ 56.

Jestliže osoba hospodařící na majetku výpovědi postiženém nemůže se dohodnouti s pozemkovým úřadem o množství neb počtu živého a mrtvého zařízení požadovaného pozemkovým úřadem, rozhodne k návrhu jedné strany místně příslušný okresní soud, přibírá znalce v řízení nesporném. Do rozhodnutí okresního soudu přípustna jest stížnost, o níž rozhodne sborový soud I. stolice s konečnou platností.

§ 57.

Za převzaté živé a mrtvé zařízení povinen jest pozemkový úřad zaplatiti vlastníku jeho obec-

nou cenu v době převzetí hotovými, pokud nepoužije svého oprávnění dle § 74, odst. 3. Tato obecná cena, nenastane-li dohoda, určí se soudním odhadem. Útraty soudního odhadu hradí obě strany polovicí. Soudní odhad budiž proveden za přítomnosti úředníka nebo odborníka vyslaného pozemkovým úřadem. Proti soudnímu odhadu provedenému podle posudku aspoň dvou přísedících znaleců není dalších opravných prostředků.

§ 58.

Výkonu práva dle §u 53 není na závalu, že pozemkový úřad požaduje přenechání mrtvého a živého zařízení pro ty, jimž půdu podle přídelového zákona ihned nebo později přidělí.

ČÁST IV.

Jak se platí náhrada (přejímací cena).

§ 59.

Náhrada za převzatý majetek, jakmile jest pravoplatně určena, tvoří, pokud není vyčerpána při rozvrhu soudním pohledávkami ze zákonného zástavního práva, knihovních věřitelů a oprávněnců a pohledávkami ze zaopatřovacího poměru, pohledávku bývalého vlastníka proti státu. Stát jest povinen ji zůrokovati třemi ze sta ročně a zaplatiti dle předpisů tohoto zákona. Úroky platí se pololetně pozadu.

§ 60.

Jakmile rozvrhové usnesení (§ 47) nabylo moci práva, povinen jest pozemkový úřad v rozvrhovém usnesení k placení přikázané pohledávky veřejnoprávní, pak pohledávky z poměru služebního (§ 49), zadrželé úroky a umořovací splátky s příslušenstvím ze soukromoprávních pohledávek, zadrželé renty, výživné a zaopatřovací požitky hotově vyplatiti a opatřiti, aby jistiny k převzetí přikázaných pohledávek zapsány byly jako dluh státu do náhradové knihy.

Útraty úřední správy dle zákona ze dne 12. února 1920, č. 118 Sb. z. a n., požívají při rozvrhu přejímací ceny stejného pořadí jako útraty exekucní nucené správy, a buďtež stejně hotově zaplacený.

§ 61.

Peníz z náhrady na vlastníka vypadající může pozemkový úřad vyplatiti vlastníku hotově anebo dáti jej zapsati jako pohledávku do náhradové knihy příslušného soudu a umořovati nejméně půlprocentními splátkami ročně. Pohledávka ta jest vůči státu a náhradové bance nevypověditelná, banka může ji však čtvrtletně vypověděti a zaplatiti buď hotově nebo umořitelnými dílčími dluhopisy ve stejné jmenovité hodnotě a se stejnou mírou úrokovou.

§ 62.

Náhradová kniha jest soupis náhradových pohledávek (§§ 60 a 61) a práv k nim se vztahujících.

Jest vedena pro Čechy u zemského soudu v Praze, pro Moravu a Slezsko u zemského soudu v Brně, pro Slovensko u sedriálních soudů v Bratislavě a Košicích a pro Podkarpatskou Rus u sedriálního soudu v Užhorodě.

Příslušným jest vždy ten soud, v jehož obvodu leží nemovitost převzatá neb její větší část. V pochybných případech určí náhradovou knihu pozemkový úřad ve svém návrhu.

§ 63.

Náhradová kniha skládá se ze svazku vložek a sbírky listin. Vložka skládá se z listu náhradového věřitele a náhradové pohledávky (list A.) a z listu závad (list B.). Náhradová kniha jest vedena dle zásad práva knihovního a jest knihou veřejnou.

§ 64.

Účetní a pokladní službu při placení náhradových pohledávek a úroků vykonávají náhradové banky (ústavy) po rozumu § 15 záborového zákona.

Náhradová banka vede účet náhradové pohledávky, jenž tvoří součást náhradové knihy vedené u soudu.

Soud náhradové knihy a náhradová banka zpravují se navzájem z úřední povinnosti o změnách týkajících se náhradové pohledávky.

§ 65.

Správní výlohy náhradových bank uhradí se správním příspěvkem, který platí osoby, jimž při přidělu půdy pozemkovým úřadem poskytne náhradová banka držebnostní úvěr dle zákona úvěrového. Výše příspěvku správního podléhá schválení pozemkového úřadu, a nesmí býti vyšší než půl procenta ročně z nesplaceného úvěru držebního.

§ 66.

Podíly spoluvlastníků a spoluoprávněnců se vypočtou a zapíší do náhradové knihy pro každého spoluvlastníka zvlášť. Předpisy, jimiž dřívější spoluvlastníci byli navzájem vázáni při nakládání svými podíly, trvají dále a poznamenají se v náhradové knize. U pohledávek majetku vázaného poznamená se vázanost pohledávky a vyznačí se osoba oprávněná bráti důchod z pohledávky.

§ 67.

Úplné nebo částečné uvolnění uhražovacích kapitálů zapsaných v náhradové knize může se státi pouze se souhlasem pozemkového úřadu, jestliže oprávněné osoby zemrou neb nároků svých se vzdají nebo jich pravoplatně pozbudou.

§ 68.

Jistiny dočasných závazků, jako zaopatřovacích, alimentacních a pod., mohou k návrhu pozemkového úřadu býti vypočteny soudním znalcem dle zásad pojistné matematiky a vyplaceny za souhlasu všech účastníků určité pojišťovně, aby převzala nezkrácené plnění těch závazků. Tak může se již státi v rozvrhovém usnesení.

§ 69.

Pohledávky bývalých knihovních věřitelů a oprávněnců, vyjímajíc pohledávky jmenované v § 70, mohou po dobu pěti let od zápisu do náhradové knihy býti vypovězeny čtvrtletně pouze náhradovou bankou, po uplynutí pěti let půlletně také věřitelem neb oprávněncem, jemuž náhradová banka vyplatí vypovězenou pohledávku dle své volby buď hotově neb dílčími dluhopisy v kursu v den výplaty.

§ 70.

Při pohledávkách ústavů a fondů, jež dle zákona smějí poskytovat hypoteční úvěr pouze na sirotčí jistotu (hypoteční banky, regulativní spořitelny, sirotčí pokladny, pojišťovny a pod.), zůstává zachováno smluvené právo výpovědi a ostatní smluvní oprávnění, a budtež na žádost takového ústavu zajištěny vedle zápisu v náhradové knize zástavním právem, pokud se pozemkový úřad nedohodne s věřitelem na jiném způsobu knihovního zajištění, poměrným dílem na nemovitostech zapsaných v jednotlivých knihovních vložkách, jež utvořeny budou z nemovitostí převzatých, na nichž dosud byly pojištěny, a to v dosavadním pořadí.

§ 71.

Zevrubnější předpisy k §§ 61, 62, 64, 69 a 70 budou vydány nařízením vládním.

ČÁST V.

Zabezpečení zaměstnanců na zabraném a přejímaném pozemkovém majetku.

§ 72.

Pozemkový úřad provede ke dni 4. března 1920 soupis všech zaměstnanců na zabraném velkém pozemkovém majetku, pokud náležejí do kategorie osob podléhajících pensijní povinnosti podle zákona ze dne 5. února 1920, č. 89 Sb. z. a n., a byly v služebním poměru na takovém majetku před 1. srpnem 1914, a dále soupis osob, kterým vlastníci velkého pozemkového majetku neb všeobecný pensijní ústav neb náhradní pojištění jiné dne 4. března 1920 poskytovali zaopatřovací požitky, ať již jako pensí nebo dar z milosti z důvodu služební činnosti na tomto majetku.

Soupis obsahujž u všech těchto osob úhrnnou dobu služební na velkých pozemkových majetcích v území Československé republiky ztrávenou, jakož i údaje o služebních požitcích, zaopatřovacích nárocích a čákách jejich.

Do služební doby započítá se příslušníkům Československé republiky doba ztrávená ve službě na zemědělských podnikcích v cizině, pokud jich zaměstnavatelé v té době měli velký pozemkový majetek v území Československé republiky.

§ 73.

Vláda se zmocňuje, aby řídíc se zásadami o pensijním a úrazovém pojištění, určila míru zaopatřovacích požitků a čák osob jmenovaných v § 72 a jich pozůstalých dle výše jich služebních požitků, doby služební a druhu služby.

K zabezpečení takto stanovených nároků a čák, pokud nebudou zajištěny zákonem, smlouvou nebo při rozvrhu přejímací cenou (§§ 50 a 74), zřizuje se u Všeobecného pensijního ústavu v Praze fond pro zaopatření zaměstnanců velkostatku.

K fondu tomu přispěje stát jednou pro vždy částkou pět milionů Kč, která bude zařazena do státního rozpočtu na rok 1921.

K tomuto fondu povinni jsou přispívatí všichni vlastníci zabraného, avšak dosud nepřevzatého velkého majetku pozemkového, a to ročním příspěvkem předem splatným tři koruny z každého hektaru půdy.

Vlastníci zabraného majetku jsou oprávněni přesunouti příspěvek ten na své pachtýře po dobu trvání pachtovního poměru.

Příspěvek splatný jest předem každého roku vždy dnem 1. ledna.

První příspěvek za rok 1920 splatný jest dnem 1. července 1920.

Část majetku zabraného do 250 ha osvobozena jest od tohoto příspěvku.

Nařízením vládním může býti tento příspěvek zvýšen nebo snížen až o 2 Kč ročně z hektaru.

§ 74.

Pense a dary z milosti dle stavu ze dne 4. března 1920 jsou povinny osoby, jež je poskytovaly neb jejich právní zástupci, dále platiti, zajištit a zlepšovati, hledíc k ustanovení §§ 3 a 21 zákona ze dne 12. února 1920, č. 118 Sb. z. a n., o hospodaření na zabraném majetku pozemkovém.

Při převzetí pozemkového majetku státem platí o úhradě těchto nároků ustanovení §§ 50 a 57.

Kromě toho jest oprávněn pozemkový úřad uhraditi nároky ze smluv služebních neb zaopatřovacích, počítajíc k tomu pravidelně poskytované pense a dary z milosti, z ceny placené za živý a mrtvý fundus instructus, jestliže majitel jeho převzal nebo plnil tyto závazky.

§ 75.

Trvalí zaměstnanci velkého pozemkového majetku, pokud pozбудou svého zaměstnání jedině v důsledku převzetí zabraných nemovitostí státem k účelu provedení pozemkové reformy, požívají těchto výhod a předností:

1. bude v první řadě na ně brán zřetel při obsazování míst na státním pozemkovém majetku;

2. mohou býti zaopatřeni přidělem půdy a zejména zbytkových statků;

3. pozemkový úřad může uložití přejímatelům hospodářských celků, aby dle své potřeby je zaměstnávali a do služeb přijímali;

4. pozemkový úřad může uložití osobám hospodářcím na nepřevzatých zabraných nemovitostech, aby v první řadě přijímali do svých služeb zaměstnance jim pozemkovým úřadem jmenované a z těchto sobě volili;

5. pozemkový úřad sprostředkuje umísťování takových zaměstnanců;

6. dle finančního stavu fondu (§ 73) a se souhlasem ministerstva sociální péče mohou býti poskytovány podpory v nezaměstnanosti z tohoto fondu, pokud účel fondu nebude tím dotčen.

U kategorie úředníků dlužno rozuměti trvale zaměstnanými po rozumu tohoto ustanovení ty úředníky, kteří byli již dne 1. srpna 1914 zaměstnáni na velkém pozemkovém majetku v poměru služebním.

ČÁST VI.

Přechodná ustanovení.

§ 76.

Převzme-li pozemkový úřad zabraný majetek do 30. září 1921, může zkrátiti lhůtu výpovědi osobám hospodářcím i pod šest měsíců, jest však povinen náhradou škody z důvodu předčasného převzetí, jestliže zkrácení lhůty výpovědní odůvodněno jest jedině potřebou půdy.

Nedohodnou-li se strany o náhradě, rozhodne místně příslušný okresní soud, přibíra po případě znalce v řízení nesporném.

Proti usnesení okresního soudu přípustna jest stížnost k nadřízenému sborovému soudu I. stolice, jenž rozhoduje konečně.

ČÁST VII.

O ceně přidělové a pachtovním.

§ 77.

Náhradu (cenu přidělovou) za přidělené nemovitosti osobám jmenovaným v § 1 zák. ze

dne 30. ledna 1920, č. 81 Sb. z. a n., stanoví pozemkový úřad, a to tak, aby náhradou touto uhrazena byla náhrada daná za převzatou půdu (cena přejímací), jakož i interkalární úroky a výlohy spojené s výkupem a jiné nutné a užitečné náklady na nemovitosti vynaložené.

Převzatou půdou nerozumí se určitá nemovitost nebo její část, jež má býti přidělena a její přidělová cena stanovena, nýbrž úhrn nemovitostí získaných k účelu provádění zákona přidělového.

Při stanovení přidělové ceny budiž vzat zřetel na jakost, druh a polohu nemovitosti, jakož i na účel přidělu, aby ceny přidělové byly navzájem přiměřeny a v celkovém souboru poskytl náhradu na náklady shora jmenované.

Byla-li získána nemovitost bezplatně, budiž hodnota její a cena přidělová určena stejným způsobem, leč by byla získána pod tou podmínkou, že bude přidělena bezplatně neb za cenu nižší.

§ 78.

Pokud pozemkový úřad převzaté nemovitosti nepřidělí do vlastnictví, nýbrž propachtuje neb pronajme, rozhoduje pozemkový úřad od případu k případu o výši pachtovného (nájemného), přihlížeje k ustanovení § 77.

ČÁST VIII.

Finanční prostředky.

§ 79.

K provedení úkolů vytčených zákonem sborovým a zákony k jeho provedení vydanými, povoluje se zálohou peněz 50 milionů Kč, který vrátí se do 10 let z přebytků fondu (§ 80).

Vláda se zmocňuje, aby tento peněz opatřila dle potřeby úvěrem.

§ 80.

Peněz tento tvoří zvláštní fond při pozemkovém úřadě. Slouží především k tomu, aby závazky na převzatých nemovitostech vážnoucí a hotově splatné byly uhražovány, dále aby byl z něho placen fundus instructus, pokud se hotově platí nebo doplňuje, jakož aby z něho byly hrazeny všechny investice, jichž je třeba k úpravě převzaté nemovitosti za účelem přidělu.

§ 81.

K doplňování a po případě zvětšování tohoto fondu budiž použito oné části z peněz, jež pozemkový úřad tržní za nemovitosti přidělované za hotové, již není třeba k udržení rovnováhy bank náhradových.

ČÁST IX.

Ustanovení poplatková.

§ 82.

Listiny a právní jednání potřebná k ocenění a převodu věcí, na něž se tento zákon vztahuje, a to listiny, pokud se jich k jinému účelu nepoužije, jsou osvobozeny od kolků a poplatků.

§ 83.

Kromě toho jsou od kolků a poplatků osvobozeny:

1. podání, protokoly a jiná úřední vyhotovení v řízení před soudy a úřady, tímto zákonem upraveném, a první zápisy do náhradových knih,

2. knihovní zápisy k zajištění pohledávek a břemen dle § 26, odst. 3., a § 70, podání, listiny a právní jednání k tomu potřebná, a to listiny, pokud se jich nepoužije k jinému účelu.

Ustanovení závěrečná.

§ 84.

Zákon tento působí ode dne vyhlášení. Provésti jej ukládá se všem ministrům.

T. G. Masaryk v. r.

Tusar v. r.

Švehla v. r.

Dr. Beneš v. r.

Prášek v. r.

Sonntág v. r.,

jako ministr financí a správce ministerstva pro zásobování lidu.

Dr. Hodža v. r.,

jako ministr pro sjednocení zákonodárství a organizace správy v Československé republice a v zastoupení nepřítomného ministra veřejného zdravotnictví a tělesné výchovy.

Klofáč v. r.

Dr. Veselý v. r.,

jako ministr spravedlnosti a v zastoupení nepřítomného ministra železnic.

Habrman v. r.

Staněk v. r.

Hámpel v. r.

Dr. Winter v. r.

Dr. Heidler v. r.

Čís. 330.

Zákon ze dne 14. dubna 1920

o volbách župních zastupitelstev a okresních výborů (řád volební).

Národní shromáždění republiky Československé usneslo se na tomto zákoně:

Část první.

Řád volení do župních zastupitelstev.

HLAVA PRVNÍ.

O právu volebním a volitelnosti.

I. O právu volebním.

§ 1.

Právo voliti členy župních zastupitelstev přísluší všem státním občanům Československé republiky bez rozdílu pohlaví, kteří v den vyložení seznamů voličských překročili 21. rok věku svého, mají bydliště v některé obci župy aspoň tři měsíce, počítajíc zpět ode dne vyložení voličských seznamů, a kteří nejsou tímto zákonem výslovně vyloučeni z práva voliti.

Doba ztrávená ve vojenské službě, při válečných úkonech nebo v zajetí nepřetrhuje bydlení.

Pro vojiny podmínka tříměsíčního bydliště neplatí (§ 4).

§ 2.

Z práva voliti jsou vyloučeni, kdož jsou vyloučeni ze zápisu do stálých seznamů voličských (§ 3 zákona ze dne 19. prosince 1919, čís. 663 Sb. z. a n.).

§ 3.

Předložil-li se obvodní volební komisi úřední doklad o tom, že volič, zapsaný do voličských seznamů, v den volby není státním občanem, anebo jest vyloučen z práva voliti podle ustanovení § 3, č. 1., 3. a 4. zákona o stálých seznamech voličských, anebo rozhodnutí volebního soudu, že občan neprávem do voličských seznamů byl zapsán, nesmí býti připuštěn k hlasování (§ 38).

§ 4.

Každý občan má volební právo jen v jediné obci a vykonává je osobně.

Vojíní mají právo volební v obci, ve které jsou službou přikázáni v den vyložení voličských seznamů.

II. O volitelnosti.

§ 5.

Za členy župních zastupitelstev mohou býti voleni státní občané Československé republiky bez rozdílu pohlaví, kteří v den volby dokonali 30 roků věku svého, bydlí v některé obci župy,